Dosarul nr. 3-10/2024
2-24001583-12-3-03012024

H O T Ă R Â R E

În numele Legii

12 martie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediu Râșcani)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul Cristina Panfil

Grefier Eugenia Dîrțu

examinând în ședință publică cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Mocreac Alexandru către Ministerul Apărării al RM, terț Regimentul de Rachete Antiaeriene privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată.

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces:

La 03 ianuarie 2024, Mocreac Alexandru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Apărării al RM, terț Regimentul de Rachete Antiaeriene privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea poziției sale a indicat că, în perioada 1983 - 1992 a îndeplinit serviciul militar în Armata Sovietică, iar după destrămarea Uniunii Sovietice a revenit în Republica Moldova și în perioada 1992-2000, a executat serviciul militar prin contract în Brigada Rachete Antiaaeriene.

Notează că, în timpul executării serviciului militar prin contract, reclamantul și membrii familiei sale - soția și doi copii minori, au fost asigurați cu spațiu locativ de serviciu în orășelul militar *****, unde locuiesc și în prezent.

La 14.10.2000, a fost eliberat din serviciul militar prin contract cu dreptul la pensie, acumulând un stagiu militar calendaristic de 17 ani, 2 luni, iar la data eliberării era luat la evidență pentru asigurare cu spațiu locativ din contul Ministerului Apărării - apartament cu 3 odăi.

Susține că, art.9 al Legii cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor, a cetățenilor care trec pregătirea militară nr.970 din 17.03.1992 (în vigoare la momentul executării serviciului militar prin contract), în cazul vechimii de 15 ani și mai mult în serviciul militar prin contract Ministerul Apărării era obligat să acorde militarului spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislație cu drept de proprietate privată, iar stagiul său militar era mai mare de 20 ani, până în prezent reclamantul și membrii familiei sale, nu au fost asigurați cu spațiu locativ în proprietate privată.

Susține că, în anul 2018, împreună cu alți locatari ai orășelului militar ***** a încercat să privatizeze spațiul locativ de serviciu pe care-l ocupă, însă instanța de judecată a respins acțiunea ca neîntemeiată, deoarece legislația în vigoare nu mai permite privatizarea apartamentelor de serviciu.

Astfel, până în prezent, mai mult de 20 ani, reclamantul și membrii familiei sale nu au avut posibilitate să își realizeze dreptul de a obține de la Ministerul Apărării, spațiu locativ în proprietate privată.

În noiembrie 2023, s-a adresat cu o cerere Ministerului Apărării prin care a solicitat asigurarea familiei Mocreac cu apartament cu 3 odăi în proprietate privată.

Prin răspunsul nr.11/708 din 04.12.2023, a fost informat că actualmente Ministerul Apărării nu dispune de spațiu locativ care ar putea fi repartizat cu drept de proprietate privată, însă MA continuă să întreprindă acțiuni și caută soluții pentru asigurarea cu locuințe a militarilor trecuți în rezervă, iar cererea reclamantului va fi examinată odată cu apariția posibilităților reale de asigurare cu spațiu locativ sau surse financiare predestinate în acest scop. În răspuns, au fost menționate acte normative care actualmente reglementează acordarea spațiului locativ de serviciu militarilor prin contract și care nu pot fi aplicate perioadei în care reclamantul a executat serviciul militar.

Cu răspunsul menționat reclamantul nu este de acord și îl consideră ilegal, evaziv și în scopul eschivării Ministerului Apărării de a-și îndeplini obligația de asigurare a familiei Mocreac cu apartament în proprietate privată, din următoarele considerente.

Menționează că, conform circumstanțelor de fapt, a îndeplinit serviciul militar prin contract în Armata Națională în perioada 1992-2000, acumulând stagiu de serviciu militar mai mare de 20 ani.

În timpul executării serviciului militar prin contract, împreună cu membrii familiei sale, a fost luat la evidență pentru asigurare cu spațiu locativ din contul Ministerului Apărării, la locul de muncă al său, conform prevederilor Codului cu privire la locuințe. Astfel, în anul..., familiei Mocreac i-a fost repartizat apartamentul nr.4 cu 2 odăi, cu suprafața de ...m2, unde locuiește și în prezent.

Conform art. 9 al Legii cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor, a cetățenilor care trec pregătirea militară nr.970 din 17.03.1992 (în vigoare la momentul executării serviciului militar prin contract), în cazul vechimii de 15 ani și mai mult în serviciul militar prin contract Ministerul Apărării este obligat să acorde militarului spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislație cu drept de proprietate privată.

Susține că, în pofida faptului că la data eliberării din serviciul militar, stagiul său militar era mai mare de 20 ani, până în prezent reclamantul și membrii familiei sale, nu au fost asigurați cu spațiu locativ în proprietate privată.

Își întemeiază acțiunea pe prevederile art. art. 2, 4, 7, 8, 15 Cod civil, art. art. 10, 11, 17, 19, 9 alin.(1), (2), 69 alin. (1), (2), 206 alin. (1) lit. a), c), 208 alin. (1)-(3), 209, 224 alin. (1) lit. a), b) Cod administrativ, art. art. 20, 53 alin. (1) din Constituția RM, art. 49 al Legii 970/1993.

Prin urmare, reclamantul solicită admiterea acțiunii și emiterea unei Hotărâri judecătorești prin care să se dispună: a) Anularea actului administrativ defavorabil - răspunsul MA nr.11/1708 din 04.12.2023, prin care Ministerul Apărării a respins cererea lui Alexandru Mocreac de asigurare cu spațiu locativ în proprietate privată. b) obligarea Ministerului Apărării al RM să-l asigure pe Alexandru Mocreac și membrii familiei sale cu spațiu locativ în proprietate privată - apartament cu 3 odăi, în mun. Chișinău, c) încasarea din contul MA în beneficiul lui A. Mocreac a cheltuielilor de judecată.

La data de 04 aprilie 2024, din partea autorității publice pârâte Ministerul Apărării al Republicii Moldova a parvenit referința pe marginea acțiunii prin care a solicitat respingerea acesteia. (f.d.26-29)

În motivarea poziției sale a indicat că, Alexandru Mocreac a îndeplinit serviciul militar în Armata Sovietică în perioada 1983-1992, iar în perioada 1992-2000 a îndeplinit serviciul militar prin contract în cadrul Brigăzii Rachete Antiaeriene.

Notează că, în perioada îndeplinirii serviciului militar, reclamantul împreună cu membrii familiei sale, au fost asigurați cu spațiu locativ de serviciu în orășelul militar *****, unde locuiesc până în prezent. La momentul eliberării din serviciul militar prin contract, având o vechime în serviciul militar de 17 ani și 2 luni, domnul Al. Mocreac se afla în evidență pentru asigurare cu spațiul locativ din contul Ministerului Apărării - apartament cu 3 odăi.

În anul 2018, reclamantul, împreună cu alți locatari ai orășelului militar *****, au înaintat cerere de chemare în judecată cu privire la obligarea Ministerului Apărării de a elibera permisiunea de privatizare a spațiilor în care aceștia locuiau, situate în orășelul militar *****, mun. Chișinău. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) nr.2- 18813/2019 din 24.09.2021, definitivă și irevocabilă, cererea menționată a fost respinsă.

Ulterior, la data de 09.11.2023, reclamantul a depus cerere în adresa Ministerului Apărării privind asigurarea familiei Mocreac cu apartament în proprietate privată.

Ministerul Apărării examinând cererea reclamantului, prin scrisoarea nr. 11/1708 din 04.12.2023, a explicat că, actualmente, nu dispune de spațiu locativ care ar putea fi repartizat cu drept de proprietate, și nici de surse financiare pentru procurarea acestuia.

În același timp, Ministerul Apărării continuă să întreprindă acțiuni în vederea identificării unor soluții pentru asigurare cu locuințe a militarilor trecuți în rezervă. Totodată, au fost indicate actele normative de rigoare ce reglementează regimul juridic privind acordarea spațiului locativ de serviciu, în care se conțin norme imperative ce interzic înstrăinarea acestora.

Considerând că i-a fost încălcat dreptul la acordarea spațiului locativ, reclamantul a depus prezenta cerere de chemare în judecată.

Astfel, conform prevederilor art.21 alin.(2) și (3) din Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor, dreptul la locuință de serviciu este prevăzut pentru: „(2) Militarul prin contract care nu dispune de locuință în garnizoana respectivă, împreună cu membrii familiei sale, beneficiază de locuință de serviciu pentru perioada de activitate, conform normelor stabilite de legislația în vigoare, dacă unitatea militară în care acesta își îndeplinește serviciul militar deține locuințe de serviciu libere. (3) Locuința de serviciu repartizată militarului nu poate fi înstrăinată

sub nicio formă. În caz de eliberare din serviciul militar prin contract, militarul este obligat să elibereze locuința de serviciu într-un termen de 3 luni, indiferent de perioada aflării în serviciul militar."

Concomitent, menționează că Legea nr. 162/2005, în redacția din perioada 30.09.2005-18.12.2009, la art.21 alin.(1) și (3), prevedea că, militarii se asigură cu spațiul locativ din fondul locativ de stat, în limita alocațiilor prevăzute în bugetul de stat pentru aceste scopuri. Militarii prin contract, împreună cu membrii familiilor lor, sunt asigurați cu spațiul locativ de către structura militară, după ce s-a stabilit necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai, conform Codului cu privire la locuințe.

Însă, prevederile art.21 în parte ce se referă la asigurarea militarilor cu spațiu locativ din fondul locativ de stat, precum și alocarea unei compensații bănești în schimbul spațiului locativ, au fost excluse prin Legea nr.90/2009 (în vigoare din 18.12.2009).

Astfel, conform art. 7 alin. (3) Codul civil, de la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel. Iar, art.74 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prevede că, acțiunea actului normativ încetează dacă actul este abrogat. Deci, la momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată, structura militară prin lege nu mai este obligată să asigure militarul eu spațiu locativ și prin urmare asigurarea militarilor eu spațiu locativ urmează a fi efectuată în condiții generale.

În același context, speței de referință nu-i pot fi aplicate prevederile art.9 al Legii cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor, a cetățenilor care trec pregătirea militară nr.970/1992, pe care reclamantul își întemeiază acțiunea, deoarece acesta a fost abrogată prin art.39 alin.(4) din Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor.

Adițional, a remarcat faptul că, în prezent, Ministerul Apărării dispune doar de locuințe de serviciu. Or, conform art.4 din Legea nr.75/2015 cu privire la locuințe, locuința de serviciu este locuința acordată în locațiune, în condițiile legii, unor categorii de persoane pe perioada exercitării de către acestea a atribuțiilor funcționale. Mai mult ca atât, potrivit prevederilor ari. 21 alin. (7) din Legea nr.75/2015, locuințele de serviciu construite sau procurate din sursele bugetelor de stat sau locale nu pot fi înstrăinate sau trecute la alt tip de locuințe. O prevedere similară se regăsește și la pct.4 din Regulamentul cu privire la modul de acordare a locuințelor de serviciu administrate de către Ministerul Apărării și unitățile militare ale Armatei Naționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.874/2015, locuințele de serviciu, care au fost construite sau procurate din sursele bugetului de stat, inclusiv în cadrul parteneriatului public-privat, nu pot fi înstrăinate sau trecute la alt tip de locuințe.

În context, susține că, pretenția reclamantului privind anularea actului administrativ defavorabil și anume a răspunsului Ministerului Apărării nr.11/1708 din 04.12.2023, consideră că urmează fi declarată inadmisibilă.

În susținerea solicitării privind declararea inadmisibilității acțiunii face referire la prevederile art. art. 207 alin. (2) lit. e), 17, 5 din Codul administrativ.

Subliniază că, din coroborarea normelor legale precitate rezultă că unul dintre elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative. Or, în esență, scopul acțiunii în contencios administrativ constă în apărarea unui drept subiectiv concret recunoscut de lege unei anumite persoane. Prin urmare, pentru a fi admisibilă, o acțiune în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

Astfel, pentru înaintarea acțiunii în contencios administrativ, reclamantul trebuie să invoce un drept al său căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă. În lipsa revendicării unui drept propriu, în sensul art. 17 din Codul administrativ, acțiunea eșuează testul de admisibilitate conform art. 207 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ.

Prin urmare, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată de către Alexandru Mocreac, legiuitorul deja a exclus obligația Ministerului Apărării de a asigura militarii cu spațiu locativ din fondul locativ de stat, respectiv reclamantul nu mai poate revendica încălcarea unui drept în sensul art. 17 Cod administrativ.

În acest context, menționează că Ministerul Apărării, la formularea răspunsului contestat, a respectat cadrul legislativ și procedura stabilită, a informat reclamantul despre reglementările normative de rigoare, nefiind emis vreun act administrativ defavorabil în privința acestuia, iar pretențiile reclamantului invocate în cerere se reflectă doar la dezacordul acestuia și nu relevă încălcări esențiale a normelor de drept.

Adițional, menționează că, în partea ce se referă la obligativitatea asigurării cu spațiu locativ în proprietate, există deja o jurisprudență constantă a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a dat apreciere unor cauze similare, cum ar fi, Neamțu Igor vs Ministerul Apărării (dosar 3ra-l278/13); Cernei Vitalie vs Ministerul Apărării (dosar 3ra-1226/14); Mititelu Arcadie vs Ministerul Apărării (dosar 3ra-l350/14); Dimitriu Ghenadie vs Ministerul Apărării (dosar 3ra-1629/13); Zmeu Lucia vs Ministerul Apărării (dosar 3ra- 342/15).

Urmare a celor expuse, conducându-se de prevederile art. 207 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, solicităm declararea inadmisibilității cererii de chemare în judecată înaintată de către Alexandru Mocreac, iar în cazul admisibilității acțiunii, în temeiul art.224 alin.(1) lit.f) al Codului administrativ, solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată:

În ședința de judecată reclamantul Mocreac Alexandru a susținut acțiunea înaintată și solicitat admiterea cererii de chemare în judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul autorității publice pârâte Ministerul Apărării al Republicii Moldova, Mușet Alina, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată.

Terțul Regimentul de Rachete Antiaeriene în ședința de judecată nu s-a prezentat fiind citat legal.

Aprecierea instanței de judecată:

Examinând acțiunea reclamantului Mocreac Alexandru, audiind explicațiile participanților la proces, studiind argumentele pârâtului, probele administrate în ansamblul şi

interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată constată că acțiunea este admisibilă şi pasibilă de a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) şi (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

Conform art. 2 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 din Codul administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art. 18 din Codul administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Conform art. 219 din Codul administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor

declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces. Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces. Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

Cu referire la admisibilitate:

În sensul art. 20 și art. 189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană poate înainta o acțiune în contencios administrativ, dacă revendică încălcarea prin activitatea administrativă a unei autorități publice a unui drept legitim sau a unei libertăți stabilită prin lege. Cu privire la acțiunea în contencios administrativ decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art.10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art.11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Prin urmare, răspunsul Ministerului Apărării nr. 11/1708 din 04.12.2023 – este act administrativ individual defavorabil pentru Mocreac Alexandru, care poate fi supus controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Instanța de judecată reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

Conform art. 17 din Codul administrativ, prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Instanța menționează că la art.17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea ”revendică încălcarea” din dispozițiile normelor art. 189 și art. 207 alin. (1) lit. e) din

Codul administrativ, relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în *prima facie* - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. – probabilitatea (posibilitatea) încălcării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat.

Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

Reclamantul Mocreac Alexandru este destinatarul răspunsului contestat.

Noțiunea „revendică încălcarea" nu echivalează cu noțiunea „vătămarea dreptului".

"Revendicarea încălcării" justifică dreptul reclamantului în sens procesual de a înainta acțiunea în contencios administrativ, iar „vătămarea dreptului" se dovedește prin probațiune, fiind o problemă de fond.

Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, altfel, acțiunea trebuie examinată în fond de către instanța competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiție (art. 6 CEDO, 20 Constituția RM, art. 39 CA).

La capitolul dat, instanța învederează că revendicarea dreptului trebuie să fie dedusă din memoriul cererii de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, or, sintagmele utilizate în textul articolelor 17, 39 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat" și de „încălcarea unui drept al său" se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse drepturile prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare *actio popularis*. De altfel, circumstanțe ce au fost respectate de către Mocreac Alexandru, care a invocat vătămarea dreptului propriu în motivele de fapt și de drept ale cererii de chemare în judecată.

Astfel, obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil - răspunsului Ministerului Apărării nr.11/1708 din 04.12.2023 prin care s-a respins cererea depusă de Mocreac Alexandru privind acordarea spațiului locativ în proprietate privată, obligarea Ministerului Apărării să asigure pe Mocreac Alexandru și membrii familiei sale cu spațiu locativ în proprietate privată- apartament cu 3 odăi în mun.Chișinău.

În acest context, instanța va respinge ca nefondat argumentul autorității publice pârâte cu privire la lipsa revendicării unui drept vătămat de către reclamant, or prin actul administrativ contestat nr.11/1708 din 04.12.2023 s-a respins cerința reclamantului privind acordarea spațiu locativ în proprietate privată, fapt ce indubitabil denotă că reclamantul invocă un drept pretins încălcat a dreptului la proprietate, obținut prin serviciul militarului Mocreac Alexandru prin contract.

În conformitate cu art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

În temeiul art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, controlul de legalitate a actelor Ministerului Apărării al Republicii Moldova este de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or aceste acte nu se regăsesc în excepțiile de la alin. (2) și (3) a art. 191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Acțiunea înaintată de către reclamant reprezintă o acțiune în obligare, în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ. Or, obiectul acțiunii în obligare constă obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual.

În sensul enunțat, art. 209 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

Potrivit art. 165 alin. (2) din Codul administrativ, dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiției.

Prin urmare, instanța notează că, reclamantul la data de 09 noiembrie 2023 s-a adresat Ministerului Apărării al RM cu cerere prin care a solicitat asigurarea familiei Mocreac cu apartament cu 3 odăi în proprietate privată. (f.d.9)

La data de 04 decembrie 2023, Ministerul Apărării al RM a emis răspunsul nr.11/170 pe marginea cererii înaintate. (f.d.10)

Urmează a fi reținut că, acțiunea în contencios administrativ privind anularea răspunsului Ministerului Apărării nr.11/170 din 04 decembrie 2023 a fost înaintată la data 03 ianuarie 2024, fapt ce denotă respectarea termenului de înaintare a acțiunii de către reclamantul Mocreac Alexandru.

Instanța de judecată a constatat că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ în privința acțiunii în contencios administrativ înaintată de Mocreac Alexandru nu se regăsesc, prin urmare, acțiunea este admisibilă.

Cu referire la temeinicia acțiunii:

Reieșind din materialele dosarului, instanţa de judecată a stabilit că, potrivit adeverinței nr. 1 din 25 ianuarie 2024, eliberat de Centrul Militar al mun. Chișinău al Ministerului Apărării, se confirmă că Mocreac Alexandru are vechime în serviciu militar din 05.08.1983 pînă la 13.10.2000 (f.d. 46).

Prin ordinul de repartiție nr. 8 (de serviciu) eliberat la 10 decembrie 2012, locatarului Mocreac Alexandru împreună cu familia, i s-a oferit dreptul de a se instala în or. militar *****, mun. Chișinău , apartamentul 4, cu 2 odăi. (f.d. 40)

La 24 aprilie 2013, între RRAA în calitate de locator și Mocreac Alexandru, în calitate de locatar al RRAA și casa *****, din or. Militar *****, a fost semnat contractul de locațiune nr.8 care reglementa relațiile dintre locator și locatar în perioada de închiriere a încăperilor de locuit, iar potrivit pct.1.2 din contract, termenul de acțiune a contractului este pentru perioada exercitării serviciului militar prin contract de către locatar Regimentul de rachete antiaeriene (f.d. 44-45).

Conform pct. 7.1 al contractului, Contractul se încheie pe perioada executării serviciului militar prin contract în Regimentul de rachete antiaeriene.

La 09 noiembrie 2023, reclamantul Mocreac Alexandru s-a adresat Ministerului Apărării cu cerere prin care a solicitat asigurarea familiei Mocreac cu apartament cu 3 odăi în proprietate privată. (f.d. 9).

Prin răspunsul Ministerului Apărării al RM nr. 11/170 din 04.12.2023, a comunicat reclamantului că actualmente, Ministerul Apărării nu dispune de spațiu locativ care ar putea fi repartizat cu drept de proprietate, și nici de surse financiare pentru procurarea acestuia. Or, conform cadrului normativ existent, art.21 din Legea nr.75/2015 cu privire la locuințe, art.21 din Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor, Regulamentului cu privire la modul de acordare a locuințelor de serviciu administrate de către Ministerul Apărării și unitățile militare ale Armatei Naționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.874/2015, locuințele din gestiunea Ministerului Apărării au statut de locuințe de serviciu și sunt repartizate doar militarilor prin contract și angajaților civili ai Armatei Naționale, pe perioada îndeplinirii serviciului militar/realizării contractului individual de muncă sau pe durata exercitării funcției în Armata Națională. Ministerul Apărării continuă să întreprindă acțiuni în vederea identificării unor soluții în vederea asigurării cu locuințe a militarilor trecuți în rezervă, iar cererea va putea fi examinată odată cu apariția posibilităților reale de asigurare cu spațiu locativ sau surselor financiare predestinate în acest scop. (f.d. 10).

Prin urmare, la 03 ianuarie 2024, Mocreac Alexandru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Apărării al RM, terț Regimentul de Rachete Antiaeriene privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 3-7)

Potrivit art. 21 din Legea cu privire la statutul militarilor nr.162 din 22.07.2005, în redacția Legii în redacția legii în vigoare din 30.09.2005, statua că, (1) Militarii se asigură cu spațiu locativ din fondul locativ de stat, în limita alocațiilor prevăzute în bugetul de stat pentru aceste scopuri. (2) Militarilor în termen și celor în termen redus, precum și rezerviștilor chemați la concentrare li se repartizează necondiționat, din fondul de cazarmă, spațiu locativ la locul de îndeplinire a serviciului militar. Spațiul locativ trebuie să corespundă normelor stabilite de regulamentele militare. (3) Militarii prin contract, împreună cu membrii familiilor lor, sînt asigurați cu spațiu locativ de către structura militară, după ce s-a stabilit necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai, conform Codului cu privire la locuințe.

Prin Legea nr.90-XVIII din 04.12.2009, în vigoare din 18.12.2009, prevederile art.21 din Legea nr.162 cu privire la statutul militarilor, privind asigurarea militarilor cu spațiu locativ din

fondul locativ de stat, precum și alocarea unei compensații bănești în schimbul spațiului locativ, au fost excluse.

Astfel, potrivit art.21 alin.(2) și (3) din Legea cu privire la statutul militarilor nr.162 din 22.07.2005, în vigoare la momentul adresării reclamantului cu cerere de chemare judecată, prevede că militarul prin contract care nu dispune de locuință în garnizoana respectivă, împreună cu membrii familiei sale, beneficiază de locuință de serviciu pentru perioada de activitate, conform normelor stabilite de legislația în vigoare, dacă unitatea militară în care acesta își îndeplinește serviciul militar deține locuințe de serviciu libere. Locuința de serviciu repartizată militarului nu poate fi înstrăinată sub nicio formă. În caz de eliberare din serviciul militar prin contract, militarul este obligat să elibereze locuința de serviciu într-un termen de 3 luni, indiferent de perioada aflării în serviciul militar.

În conformitate cu art.4 din Legea cu privire la locuințe nr.75 din 30.04.2015, se reține că locuință de serviciu reprezintă - locuință acordată în locațiune, în condițiile legii, unor categorii de persoane pe perioada exercitării de către acestea a atribuțiilor funcționale.

În conformitate cu prevederile art.21 alin.(6) din Legea cu privire la locuințe nr.75/2015, locuințele de serviciu pentru persoanele din sistemul național de apărare sînt administrate de către autoritatea administrației publice centrale competente, iar normele speciale de acordare a locuințelor de serviciu acestor persoane se aprobă de către Guvern.

Conform pct.2 al Regulamentului cu privire la modul de acordare a locuințelor de serviciu administrate de către Ministerul Apărării și unitățile militare ale Armatei Naționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.874 din 22.12.2015, prin locuință de serviciu se subînțelege locuința acordată în locațiune, în condițiile legii, militarilor prin contract și angajaților civili ai Armatei Naționale, pe perioada îndeplinirii serviciului militar/realizării contractului individual de muncă sau pe durata exercitării funcției.

Potrivit pct.10 al Regulamentului menționat, instalarea persoanei și a membrilor familiei lui în locuința de serviciu se face în termen de pînă la 15 zile de la data eliberării ordinului de repartiție și încheierea contractului de locațiune, cu întocmirea actului de predare-primire a locuinței, în 2 exemplare, cîte unul pentru fiecare parte (anexele nr.2, nr. 3 și nr.4 la prezentul Regulament).

Totodată, pct.12 al aceluiași Regulament prevede că, contractul de locațiune a locuințelor de serviciu se încheie între locator și locatar pe durata contractului de îndeplinire a serviciului militar/realizării contractului individual de muncă sau pe durata exercitării funcției.

Din materialele cauzei, instanța de judecată atestă cu certitudine faptul că, începând cu data de 10.12.2012, Mocreac Alexandru, împreună cu familia a beneficiat de locuință de serviciu în baza ordinului de repartiție nr.8 (de serviciu), fiind încadrată în serviciu militar la Ministerul Apărării.

Astfel, în baza aceluiași temei, a fost încheiat contractul de locațiune nr. 8 din 24.04.2013, contractul fiind valabil pentru perioada executării serviciului militar prin contract în Regimentul de rachete antiaeriene (pct.7.1 din contract) (f.d.45).

În conformitate cu art.21 alin.(3) din Legea cu privire la statutul militarilor nr.162/2005, locuința de serviciu repartizată militarului nu poate fi înstrăinată sub nicio formă. În caz de eliberare din serviciul militar prin contract, militarul este obligat să elibereze locuința de serviciu într-un termen de 3 luni, indiferent de perioada aflării în serviciul militar.

Totodată, în cererea de chemare în judecată, reclamantul face trimitere la prevederile art. 9 alin. (3) din Legea nr. 970-XII din 17.03.1992 cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor, a cetățenilor care trec pregătirea militară, care stipulează că, militarul care satisface serviciul militar prin contract are dreptul de a primi, din partea Ministerului Apărării, spațiul locativ împreună cu membrii familiei sale care locuiesc cu el din momentul angajării în serviciul militar și până la expirarea termenului de serviciu, conform contractului încheiat, astfel ofițerii se asigură cu spațiu locativ în termen de un an de la data semnării contractului, sergenții în termen de trei ani, iar persoanele din efectivul de soldați în termen de cinci ani de serviciu militar neîntrerupt. În cazul vechimii de 15 ani și mai mult în serviciul militar prin contract, Ministerul Apărării este obligat să acorde militarului spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislație cu drept de proprietate privată. În context, instanța remarcă că, Legea nr. 970-XII din 17.03.1992 cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor, a cetățenilor care trec pregătirea militară, a fost abrogată la 30.09.2005, prin efect al Legii nr.162-XVI din 22.07.2005, și nu mai produce efecte juridice, ori abrogarea normei legale este modalitate de încetare a efectelor actelor normative.

Instanța de judecată reiterează prevederile art. 137 din Codului administrativ, potrivit cărui în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

În esență dreptul discreționar al autorității publice este de a permite autorității să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, autoritatea publică poate lua decizii individuale în cadrul unui cadru legal, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal abstract şi circumstanțele reale a unei situații concrete. În special, discreția oferă un loc pentru un test de rapiditate şi echitate. La discreția autorității, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz.

Potrivit art. 225 alin. (2) Cod administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale

ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Prin prisma prevederilor Codului administrativ, instanțele de judecată nu doar verifică legalitatea unui act administrativ, ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a dreptului discreționar. Prin dreptul discreționar al autorității publice se subînțelege puterea de care dispune autoritatea publică, în baza legii, să hotărască fie necesitatea actului însuși, fie cuprinsul lui, fie momentul adoptării lui, în funcție de interesul general pe care trebuie sa-l satisfacă continuu și permanent serviciul public.

Raportând normele legale precitate la circumstanțele faptice stabilite, instanța judecătorească a ajuns la concluzia că, la emiterea actelor contestate de reclamant, autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar, luând în considerare toate faptele relevante, respectând limitele legale ale dreptului discreționar, conform scopului acordat prin lege.

Temeiurile invocate de către reclamant întru anularea actului administrativ contestat, nu ating nivelul minim pentru a fi considerate de către instanța de judecată ca temeiuri suficiente pentru anularea actului contestate. Or, simplul dezacord al reclamantului cu răspunsul nr. 11/170 din 04.12.2023 al Ministerului Apărării nu constituie un motiv suficient pentru anularea actului administrativ. Mai mult, din conținutul actului administrativ individual contestat se constată că autoritatea publică pârâtă nu a respins cererea, dar a indicat că Ministerul Apărării continuă să întreprindă acțiuni în vederea identificării unor soluții în vederea asigurării cu locuințe a militarilor trecuți în rezervă, iar cererea va putea fi examinată odată cu apariția posibilităților reale de asigurare cu spațiu locativ sau surselor financiare predestinate în acest scop.

În contextul celor relatate, instanța subliniază că, pentru a fi anulat un act administrativ, reclamantul exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general să-și expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-și întemeieze cererea de chemare în judecată pe prevederile exprese a legii: 1) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate; 2) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, urmează să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia; 3) în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, urmează să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

Prin prisma circumstanțelor expuse și prevederilor legale enunțate supra, instanţa de judecată constată, la caz, netemeinicia cerințelor reclamantului privind anularea răspunsului Ministerului Apărării al RM nr.11/170 din 04.12.2023, iar alegațiile invocate în susținerea acțiunii poartă caracter formal, nefiind confirmate prin probe pertinente și concludente, au fost combătute prin argumentele autorității publice pârâte și actele prezentate.

Suplimentar, instanţa de judecată remarcă prevederile art. 6 § 1 din CEDO, care oglindeşte că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege,

care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

Instanța nu se expune asupra fiecărui argument invocat de participanții la proces, ținând cont de Avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Euro-peni, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că, moti-varea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invo-cat. Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat chestiunile esen-țiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare ar-gument (Van de Hurk vs Țările de Jos, 19 aprilie 1994 , pct.61, seria A, nr.288).

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Prin urmare, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge acțiunea în contencios administrativ depusă de Mocreac Alexandru către Ministerul Apărării al RM, terț Regimentul de Rachete Antiaeriene privind anularea actului administrativ individual defavorabil – răspunsul MA nr. 11/1708 din 04.12.2023, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Totodată, potrivit concluziilor reiterate mai sus, având în vedere soluția reliefată în privința respingerii cererii de chemare în judecată înaintată, ca fiind una neîntemeiată, astfel expunerea asupra solicitărilor de încasare a cheltuielilor judiciare suportate decade, motiv din care se impune respingerea pretenției formulate care precedă acțiuni-le primare.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f), 232 din Codul administrativ, instanța de judecată

H o t ă r ă ș t e:

Se respinge acțiunea în contencios administrativ depusă de Mocreac Alexandru către Ministerul Apărării al RM, terț Regimentul de Rachete Antiaeriene privind anularea actului administrativ individual defavorabil – răspunsul MA nr. 11/1708 din 04.12.2023, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani). Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Președintele ședinței, Cristina Panfil

Judecător